

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Linus Grabö

Diarienummer
25RS11072

Beteckning
Förslag till remiss

Handlingsplan för konnektivitet

Postadress
Region Örebro län
Regionkansliet
Box 1613, 701 16 Örebro
E-post: regionen@regionorebrolan.se

Besöksadress
Klostergatan 23, Örebro
Tel: 019-602 10 00
Organisationsnummer: 232100-0164

Innehåll

Handlingsplan för konnektivitet	1
Bakgrund	5
Syfte	5
Befintliga strategier och mål	6
Det digitala decenniet 2030	6
Sveriges digitaliseringsstrategi 2025–2030	6
Regional utvecklingsstrategi	6
Regional digitaliseringsstrategi	7
Struktur för planer	8
Regional utvecklingsstrategi	8
Regional digitaliseringsstrategi	8
Handlingsplan för konnektivitet	8
Insatser utifrån behov och läge	8
Nyttan med konnektivitet	9
Offentlig sektor	9
Näringsliv	9
Hushåll	9
Samlad bild av digital infrastruktur i länet	11
Nuläge: Digital mobiltäckning	12
Stöd och kostnader	13
Beviljats stöd i Örebro län	14
Mål för konnektivitet	15
Delmål i nationella digitaliseringsstrategin	15
Ansvarsfördelning och roller	17
Marknadsaktörer	17
Marknadsaktörernas roll	17
Region Örebro län	17

Regionens roll	17
Länsstyrelsen	18
Länsstyrelsens roll	18
Kommunerna	18
Kommunernas roll:.....	19
Post- och telestyrelsen (PTS)	19
Post- och telestyrelsens roll	19
Trafikverket	19
Trafikverkets roll.....	20
Företag.....	20
Användare och medborgare	20
Strategiska inriktningar.....	21
Samarbete och samverkan	21
Kartläggning	21
Samordning.....	22
Användning	22
Teknik och robusthet.....	23
Finansiering	23
Uppföljning av handlingsplanen	25

Bakgrund

Detta är en revidering av den regionala handlingsplanen för bredband, härafter kallad *Handlingsplan för konnektivitet*. Namnbytet speglar att begreppet konnektivitet bättre beskriver den aktiva uppkoppling som skapar nytta av den digitala infrastrukturen och används även på nationell nivå.

Sedan den tidigare handlingsplanen antogs har förutsättningarna förändrats.

Kopparnäten har i stort avvecklats, 2G och 3G har fasats ut och de större tätorterna utrustas nu med 5G. Sedan 2021 har Post- och telestyrelsen (PTS) beviljat drygt 300 miljoner kronor i bredbandsstöd till aktörer som bygger ut nätet. Regionen och länets kommuner har stöttat PTS genom kvalitetssäkring och regionala prioriteringar i dialog med marknaden. Nuvarande stödform närmar sig sitt slut samtidigt som PTS utreder framtida stöd för mobil digital infrastruktur. Handlingsplanen tas därför fram i en tid av förändrade förutsättningar.

För att alla i länet ska kunna ta del av digitaliseringens möjligheter krävs en tillgänglig, robust och hållbar digital infrastruktur. En väl utbyggd bredbands- och mobilinfrastruktur stärker konkurrenskraften, förenklar vardagen och minskar miljöpåverkan. Den är också en förutsättning för samhällsservice, beredskap och motståndskraft.

Fiber är den mest framtidssäkra tekniken, men en kombination av fasta och mobila lösningar behövs för att nå de regionala och nationella målen. Arbetet med konnektivitet ska bidra till en långsiktigt hållbar, robust och inkluderande samhällsutveckling.

Syfte

Syftet med den regionala handlingsplanen för konnektivitet är att beskriva hur vi i Örebro län gemensamt bör arbeta för att säkerställa tillgången till en robust, tillgänglig och hållbar digital infrastruktur i hela länet. Med konnektivitet avses både fasta och mobila bredbandslösningar som möjliggör digital delaktighet, innovation och samhällsservice.

Handlingsplanen konkretiserar den nationella digitaliseringsstrategins område *Konnektivitet* och bidrar till att uppfylla målen i den regionala utvecklingsstrategin *En attraktiv och pulserande region för alla (RUS 2025–2030)* samt den regionala digitaliseringsstrategin *Digitaliseringsstrategi för Örebro län (2021–2026)*.

Syftet är också att tydliggöra roller, ansvar och samverkansformer mellan aktörer i länet för att säkerställa att utbyggnaden och användningen av digital infrastruktur sker effektivt, likvärdigt och med långsiktig resiliens.

Den regionala handlingsplanen är:

- Styrande för Region Örebro län i arbetet med regional utveckling och planering,
- Vägledande för länets kommuner i fysisk planering, prioriteringar och beredskap, samt

- Inspirerande för marknadsaktörer, näringsliv och andra aktörer som bidrar till länets digitala utveckling.

Framtagande av handlingsplan för konnektivitet

Handlingsplanen har tagits fram av Region Örebro läns bredbandskoordinator i samarbete med länets kommuner genom den regionala samverkansgruppen för digital infrastruktur.

Befintliga strategier och mål

Här beskrivs i korthet de strategier som är relevanta för området konnektivitet.

Det digitala decenniet 2030

Det digitala decenniet 2030 är EU:s gemensamma vision för en digital omställning till år 2030. Målet är att stärka Europas digitala suveränitet och konkurrenskraft genom satsningar på

- Digitala färdigheter: 80 % av EU:s vuxna ska ha grundläggande digital kompetens.
- Digital infrastruktur: alla hushåll ska ha gigabituppkoppling och 5G.
- Digitalisering av företag: ökad användning av molntjänster, AI och data.
- Digitalisering av offentlig sektor: alla viktiga offentliga tjänster ska vara tillgängliga digitalt.

Sveriges digitaliseringsstrategi 2025–2030

Regeringen antog 2025 en ny digitaliseringsstrategi som omfattar hela Sveriges befolkning, företag och offentliga sektor. Strategin ersätter tidigare nationella digitaliseringsstrategin och nationella bredbandsstrategin.

Strategin innehåller fem prioriterade områden:

- Digital kompetens
- Digitalisering av näringslivet
- Digitalisering av den offentliga förvaltningen
- Digitalisering av välfärden
- Konnektivitet

Handlingsplanen för konnektivitet utgår i huvudsak från avsnittet konnektivitet i den nationella digitaliseringsstrategin

Regional utvecklingsstrategi

Utvecklingsstrategins övergripande mål

- Hög livskvalitet
En region där alla människor har lika värde och samma möjligheter att bidra och får sina grundläggande mänskliga behov och rättigheter tillgodosedda.

- Stark konkurrenskraft
En region där alla bidrar till ökat värdeskapande och en robust arbetsmarknad med innovationskraft.
- God resurseffektivitet
En region där alla bidrar till ansvarsfull produktion och konsumtion för minimal miljöpåverkan och ekosystem i balans.

Strategisk inriktning kopplat till konnektivitet: **Säkra tillgång till robust bredband i hela länet.**

Regional digitaliseringsstrategi

Digitaliseringsstrategi för Örebro län 2021–2026 anger inriktningen för länets gemensamma digitaliseringsarbete och utgår från målen i den regionala utvecklingsstrategin: stark konkurrenskraft, hög och jämlik livskvalitet samt god resurseffektivitet.

Strategin fokuserar på fem områden:

Digital infrastruktur, kompetens, trygghet, innovation och ledning.

Dessa ska tillsammans stärka länets förmåga att använda digitalisering som verktyg för utveckling och omställning.

Strategin revideras under 2026 och ersätts av *Ett hållbart digitaliserat Örebro län 2027–2031*. Handlingsplanen för konnektivitet konkretiserar fokusområdet

Konnektivitet, med målet att hela länet ska ha tillgång till robust digital infrastruktur som stödjer innovation, effektivitet och hållbar utveckling.

Struktur för planer

Här följer en beskrivning av hur de olika strategierna för digital infrastruktur hänger ihop och konkretiseras genom handlingsplanen för konnektivitet, där mål och insatser samordnas för att stärka tillgången till robust och hållbar uppkoppling i hela länet.

Regional utvecklingsstrategi

Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) pekar ut det strategiska området *Säkra tillgång till robust bredband i hela länet*. Strategin utgör den övergripande ramen för länets långsiktiga utvecklingsarbete och vägleder handlingsplanen för konnektivitet genom målen om hög och jämlik livskvalitet, stark konkurrenskraft och god resurseffektivitet.

Regional digitaliseringsstrategi

Den gällande Digitaliseringsstrategi för Örebro län 2021–2026 anger inriktningen för länets gemensamma arbete med digitalisering. Strategin revideras under 2025-26 och förväntas där efter ersättas av Ett hållbart digitaliserat Örebro län (2027–2031).

Handlingsplanen för konnektivitet konkretiserar strategins fokusområde

Konnektivitet, med målet att hela länet ska ha tillgång till robust digital infrastruktur som stödjer innovation, effektivitet och hållbar utveckling.

Handlingsplan för konnektivitet

Handlingsplanen beskriver den övergripande inriktningen för arbetet med digital infrastruktur i länet. Den tydliggör roller, nuläge, mål och strategiska inriktningar för hur regionen, kommunerna och marknadsaktörer tillsammans kan verka för ökad konnektivitet.

Insatser utifrån behov och läge

Insatser utformas utifrån nuläge, utmaningar och prioriteringar i länet. Arbetet sker i samverkan inom den regionala samverkansgruppen för digital infrastruktur och konkretiserar de strategiska inriktningarna genom gemensamt prioriterade eller tematiska åtgärder.

Nyttan med konnektivitet

För att fullt ut dra nytta av digitaliseringens möjligheter krävs en tillgänglig, robust och hållbar digital infrastruktur i hela länet. Konnektiviteten skapar förutsättningar för snabb kommunikation, innovation och samhällsservice oavsett var människor bor eller verkar. Den stärker näringslivets konkurrenskraft, förenklar vardagen för invånarna och bidrar till ett mer resilient och hållbart samhälle.

Behovet av stabil och kapacitetsstark digital uppkoppling ökar i takt med att allt fler samhällsfunktioner digitaliseras. Konnektiviteten är en grundförutsättning för ett hållbart, konkurrenskraftigt och jämlikt Örebro län.

Offentlig sektor

Digitalisering inom vård, omsorg och kommunal service ger stora effektiviseringsvinster. Exempelvis kan digital natttillsyn minska behovet av fysiska besök med upp till 80 % och e-tjänster för bygglov ge mångmiljonbesparingar årligen. Uppkopplade ambulanser och digitala lås ökar trygghet och tillgänglighet, samtidigt som kostnader och klimatpåverkan minskar.

Digital infrastruktur är idag en del av samhällets kritiska infrastruktur, en robust och redundant uppkoppling stärker både krisberedskap, trygghet och tillgång till välfärdstjänster även vid störningar.

Näringsliv

Snabbt bredband är avgörande för företagens konkurrenskraft. Automatisering, fjärrövervakning och datadrivna processer skapar nya arbetssätt och innovationer. Enligt beräkningar från *Bredbandskalkylatorn 2.0* (Analysys Mason, 2024) innebär en 1 % ökning av anslutningsgraden till fast bredband i Örebro län:

- 339 nya jobb
- 2,6 nya företag
- 1 723 kr ökad BNP per capita
- 3,1 ton lägre CO₂-utsläpp per capita

Hushåll

För invånarna innebär god konnektivitet möjligheten att bo, arbeta och studera där man vill. Digitala vårdtjänster, distansarbete och uppkopplade hem stärker livskvaliteten och delaktigheten i samhället. Fiber till fritidshus bidrar till permanentboende, lokal ekonomi och en levande landsbygd.

Tillgång till uppkoppling är också en demokratifråga, den avgör möjligheten att ta del av välfärdstjänster, utbildning och samhällsinformation på lika villkor.

Konnektivitet bidrar därmed till regionens övergripande mål om stark konkurrenskraft, hög livskvalitet och god resurseffektivitet.

Nuläge: Tillgång till 100 Mbit/s

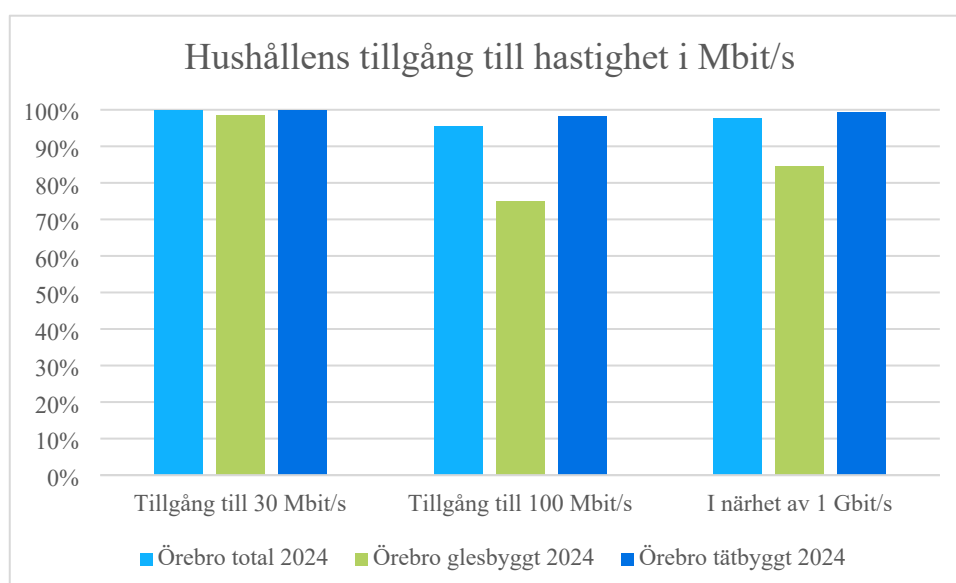
I Örebro län har drygt 95 procent av hushållen tillgång till bredband med en hastighet om minst 100 Mbit/s. Det placerar länet på fjortonde plats nationellt, men bakom den övergripande siffran finns fortfarande tydliga skillnader mellan tätort och landsbygd.

I dagsläget saknar omkring 4 400 hushåll på landsbygden tillgång till 100 Mbit/s.

Även i de tätbebyggda områdena finns utmaningar, där drygt 2 200 hushåll ännu saknar snabb uppkoppling.

Ser vi till hur hushållen är förberedda för framtidens behov, det vill säga hur många som i dag ligger långt från befintlig fiberinfrastruktur, rör det sig om cirka 3 700 hushåll i länet. De flesta av dessa finns i glesbygd, där omkring 2 700 hushåll i nuläget saknar närhet¹ till högkapacitetsbredband.

Detta visar att även om länet närmar sig de tidigare nationella målen finns fortfarande behov av riktade insatser för att säkerställa likvärdig tillgång till snabbt och robust konnektivitet i hela Örebro län.

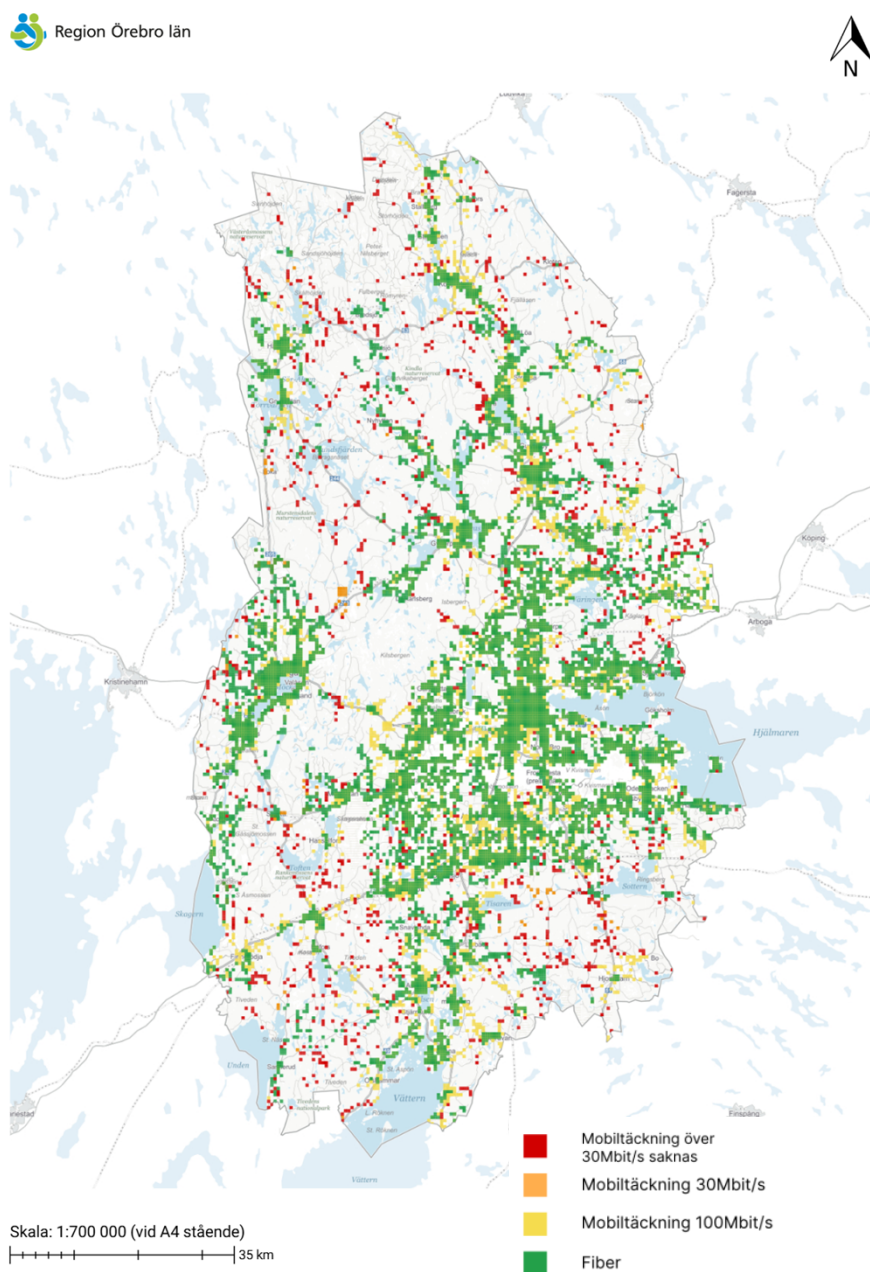

¹ Mobiltäcknings- och bredbandskartläggning 2024

Samlad bild av digital infrastruktur i länet

Kartan nedan visar den samlade tillgången till fiberinfrastruktur och mobil digital kommunikation i länet. Genom att kombinera dessa data går det att identifiera områden med svagare infrastruktur.

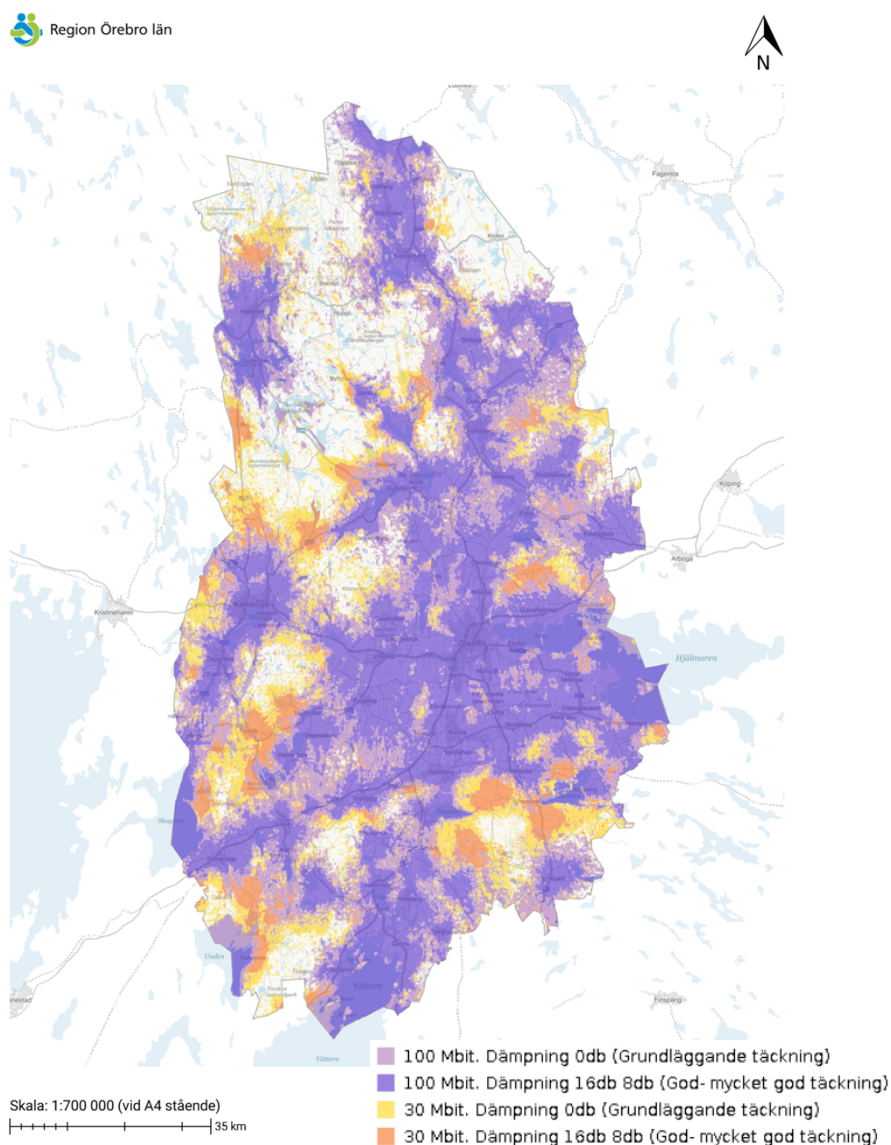
Kartan tydliggör även var infrastrukturen är väl utbyggd, vilket i stort följer de historiska mönstren för bredbandsutbyggnad. Underlaget baseras på en sammanvägning av fiberinfrastruktur och mobil uppkoppling och dess kapacitet.

Figur 1 Sammanvägning av fiberinfrastruktur och mobiltäckning i Örebro län. Kartan visar var den digitala infrastrukturen är väl utbyggd och var brister fortfarande finns.

Nuläge: Digital mobiltäckning

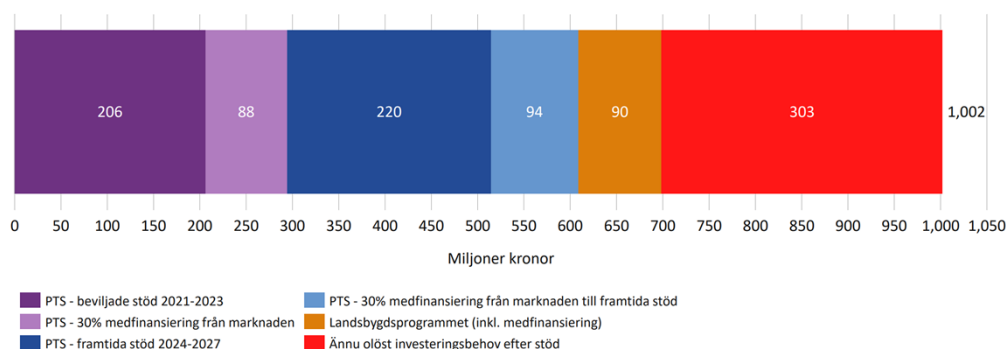
Här nedan presenteras utvecklingen i länet, uppdelad efter kapacitetsnivåer motsvarande uppskattad täckning om 30 Mbit/s respektive över 100 Mbit/s. Kartan visar en aggregerad teoretiskt täckningsbild där data från samtliga mobiloperatörer har sammanställts. Det innebär att täckningen kan variera mellan operatörerna, i vissa områden finns god täckning hos en aktör, medan andra kan ha begränsad eller ingen täckning alls.

Figur 2 Aggregerad mobiltäckning i Örebro län. Kartan visar den sammanlagda täckningen från samtliga mobiloperatörer och ger en översikt av länets tillgång till mobil digital kommunikation.

Stöd och kostnader

I samband med det regionala bredbandslyftet i Örebro län genomförde Analysys Mason en analys av beviljade stöd och en uppskattning av det framtida stödbehovet. Kostnadsanalysen har därefter verifierats genom en regional nätverksanalys. Diagrammet nedan visar dessa uppskattningar samt den beräknade återstående delen av stödbehovet efter de nuvarande aviserade stödsatserna.

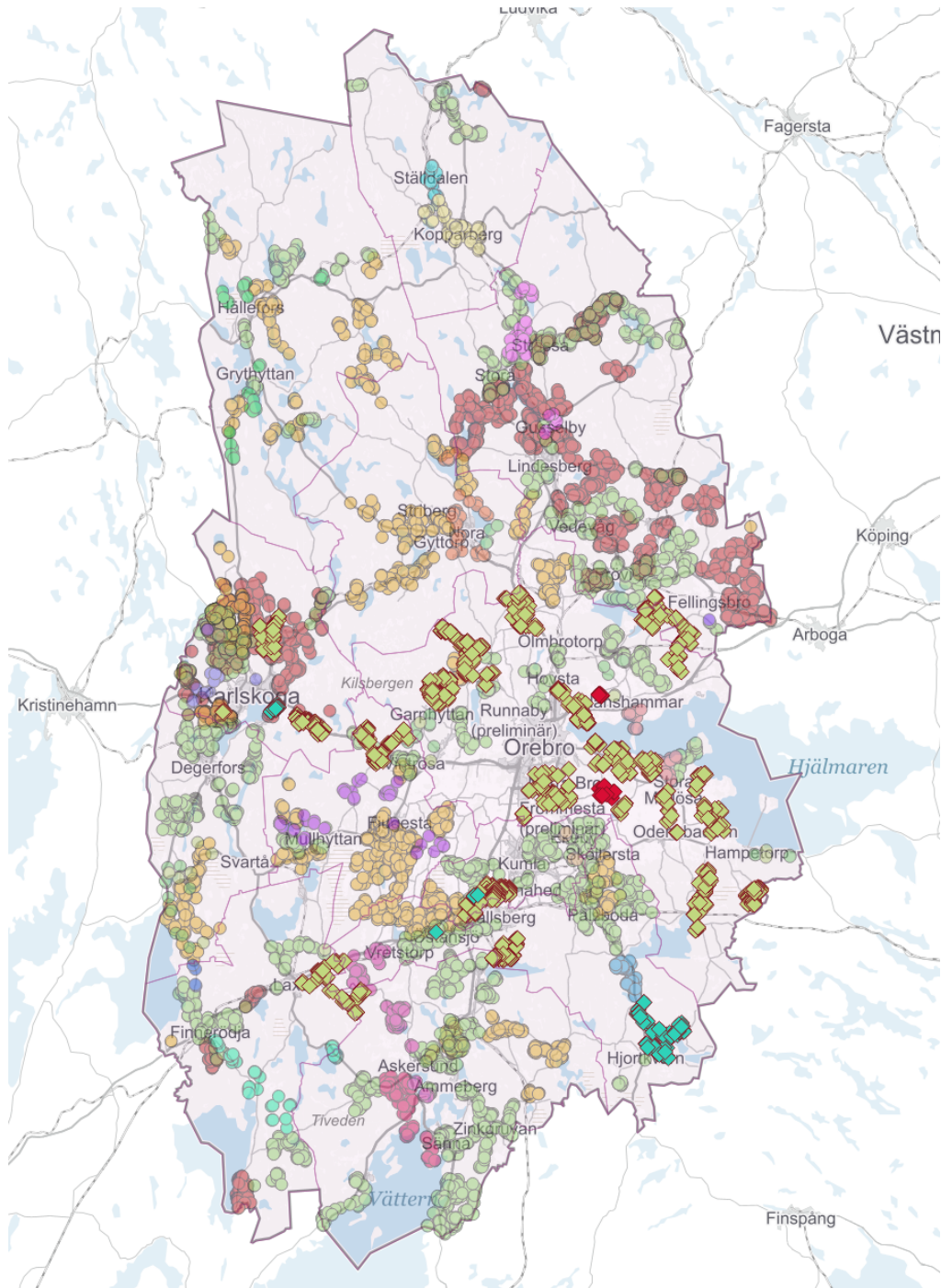

Analysen indikerar ett finansieringsglapp på drygt 300² miljoner kronor för att nå samtliga hushåll och företag i länet. Om även fritidshus inkluderas i beräkningen bedöms den totala kostnaden öka avsevärt. Analysen tar dock inte hänsyn till projekt där beviljade medel har återlämnats, vilket innebär att det faktiska finansieringsglappet kan vara större än beräknat.

² Källa: Analysys Mason, 2024; egen bearbetning av PTS bredbandsdata (2024).

Beviljats stöd i Örebro län

Kartan nedan visar var PTS och Landsbyggsprogrammet har beviljat bredbandsstöd under perioden 2016–2024. Den redovisar även områden där beviljade projekt har återlämnats. Regionen arbetar tillsammans med kommunerna för att säkerställa att återlämnade byggnader snabbt förs tillbaka till registret, så att andra aktörer ges möjlighet att ansöka om stöd.

Figur 3 Figur text: Beviljade och återlämnade bredbandsstöd i Örebro län 2016–2024. Källa: PTS, 2025; egen bearbetning, Region Örebro län.

Mål för konnektivitet

Regeringen har i den nationella digitaliseringsstrategin 2025–2030 fastställt det övergripande målet: *”Sverige och mot omvärlden ska det alltid finnas tillförlitlig konnektivitet så att det är möjligt att bo, leva och verka i hela landet. Den digitala infrastrukturen ska vara motståndskraftig, säker och främja konkurrenskraft, innovation och hållbarhet.”*

Detta innebär att:

- alla slutanvändare vid en fast anslutningspunkt ska omfattas av gigabitnät,
- alla befolkade områden ska täckas av nästa generations trådlösa höghastighetsnät (minst 5G),
- samt att infrastrukturen ska vara robust, säker och teknikneutral.

Kopplingen till de nationella målen innebär att arbetet i Örebro län ska bidra till att hela landet får likvärdig tillgång till snabb och stabil uppkoppling, oavsett geografiska förutsättningar. Den regionala handlingsplanen konkretiserar därmed den nationella ambitionen genom att skapa förutsättningar för en jämlik digital infrastruktur, där robusthet, redundans och tillgänglighet är centrala delar. Utgångspunkten är fortsatt en marknadsdriven utbyggnad, kompletterad med offentliga insatser.

Delmål i nationella digitaliseringsstrategin

Från avsnitt konnektivitet

- Alla hushåll och verksamhetsställen ska senast 2030 ha tillgång till infrastruktur som medger minst 1 Gbit/s där det bedöms samhällsekonomiskt motiverat.
- Hela Sverige ska täckas av nät för mobila tjänster med grundläggande kapacitet. Näten ska göra det möjligt att skicka meddelanden, ringa och via internet använda samhällsviktiga tjänster samt enklare uppkopplade saker.
- Alla befolkade områden ska täckas av nät för mobila tjänster med god kapacitet.
- Allmänna vägar och järnvägar ska ha sammanhängande täckning av nät för mobila tjänster med god kapacitet.
- Sverige ska proaktivt möta behoven av mobil konnektivitet inom nuvarande och framtida branscher.
- Digital infrastruktur och digitala tjänster ska vara robusta för att motstå påfrestningar i syfte att upprätthålla funktionalitet.
- Digital infrastruktur och digitala tjänster ska kunna återställas snabbt efter påfrestningar som leder till störningar.
- Digital infrastruktur och samhällsviktiga digitala tjänster ska vara redundanta och diversifierade för att kunna fortsätta fungera vid bortfall av någon del.
- Alla aktörer i Sverige ska bidra till att minska miljöpåverkan av konnektiviteten genom att använda energieffektiva och klimatsmarta lösningar.

Region Örebro län kommer att följa utvecklingen av målsättningarna i regional kontext i takt med att indikatorer tas fram av Post- och Telestyrelsen.

Ansvarsfördelning och roller

Marknadsaktörer

Marknadsaktörerna bygger och driver den digitala infrastrukturen och står för den största delen av investeringarna i utbyggnaden. De planerar och genomför utbyggnad där det finns marknadsmässiga förutsättningar och samordnar arbetet med offentliga aktörer som region, kommuner, Länsstyrelsen och Trafikverket.

Marknadsaktörerna ansvarar för markavtal och tillstånd samt för att näten byggs enligt branschstandarder och med hög robusthet. Genom att planera för framtida kapacitet och möjliggöra efteranslutningar bidrar de till att fler kan ta del av digitaliseringens möjligheter.

Marknadsaktörernas roll

- Bygga, drifta och underhålla bredbands- och mobilnät.
- Samverka med regioner och kommuner i planering och tillståndprocesser.
- Säkerställa hög kvalitet och robusthet enligt branschstandarder som Robust fiber.
- Planera för kapacitet och möjliggöra efteranslutningar.
- Bidra till hållbar och resurseffektiv utbyggnad som stödjer digitalisering och samhällsnytta.

Region Örebro län

Regionen har det regionala utvecklingsansvaret och ska verka för att digital infrastruktur utvecklas i hela länet. Arbetet omfattar att samordna aktörer, följa upp bredbandsutvecklingen och bidra till att digital infrastruktur integreras i samhällsplaneringen.

Tillsammans med kommunerna tar regionen fram planeringsunderlag och analyser som visar tillgång, kapacitet och robusthet i fasta och mobila nät. Dessa används som stöd i fysisk planering, prioriteringar och beredskap inför kommande stödordningar. Fram till 2027 har Region Örebro län även uppdraget som regional bredbandskoordinator, med ansvar för att främja samverkan, driva på utbyggnad och förmedla regionala behov och erfarenheter till nationell nivå. Regionen ska förtydliga länets behovs- och kravbild för konnektivitet, så att statliga och privata insatser kan riktas dit behoven är störst.

Arbetet sker i linje med den nationella digitaliseringsstrategin och beaktar principerna i EU:s Gigabit Infrastructure Act (GIA), särskilt vad gäller samordning, samutnyttjande och effektiva investeringar i digital infrastruktur.

Regionens roll

- Samordna och leda det regionala nätverket för bredbands- och konnektivitetsfrågor.
- Följa upp och analysera tillgång, kapacitet och robusthet i digital infrastruktur.

- Ta fram planeringsunderlag som stöd för kommunernas planering och prioritering.
- Verka som regional bredbandskoordinator så länge uppdraget finns, i nuläget fram till och med 2027.
- Samverka med Länsstyrelsen, PTS och andra aktörer kring stöd och investeringar.
- Sprida kunskap om digital infrastrukturens betydelse för regional utveckling och beredskap.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har en samordnande och stödjande roll i frågor som rör elektronisk kommunikation och digital infrastruktur. Myndigheten verkar för att digital infrastruktur beaktas i samhällsplaneringen, samordnar tillståndsfrågor och arbetar med risk- och sårbarhetsanalyser kopplade till robusthet, krisberedskap och totalförsvar. I samverkan med regionen och kommunerna bidrar Länsstyrelsen med kompetens för att stärka länets motståndskraft och säkerställa tillgången till digitala kommunikationer vid störningar och kriser.

Länsstyrelsens roll

- Verka för digital infrastruktur i samhällsplanering enligt PBL:s bestämmelser om allmänna intressen.
- Hantera tillståndsfrågor och samordna prövningar kopplade till mark, miljö och vatten.
- Identifiera risker och sårbarheter i digital infrastruktur samt bidra i krisberedskapsarbetet.
- Delta i regionala nätverk för bredbands- och konnektivitetsfrågor.
- Samverka med region och kommuner i planerings- och beredskapsfrågor.

Kommunerna

Kommunerna har några givna roller som markägare, tillståndsgivare och i förekommande fall även ägare till stadsnät. Kommunerna kan också påverka fiber- och mobilutbyggnaden som en stor potentiell köpare av digitala tjänster till de egna verksamheterna. Kommunen har dessutom en betydelsefull roll för kontakter på lokal nivå och för att tillvarata lokala behov.

Samtidigt är kommunernas verksamheter i allt större utsträckning beroende av en robust, redundant och resiliert digital infrastruktur. Trygghetslarm, välfärdsteknik, digital undervisning, e-förvaltning och krisberedskap kräver stabila nät. Kommunerna har därför en dubbel roll. Att både möjliggöra och samverka i utbyggnaden av infrastrukturen och att säkerställa att den egna servicen kan dra nytta av digitaliseringens möjligheter.

Kommunernas roll:

- Ha en tydlig inriktning för arbetet med bredbandsutbyggnad, i linje med den regionala handlingsplanen, samt avsätta resurser för att hantera konnektivitetsfrågor.
- Föra dialog med marknadens aktörer och delta i regionala samarbeten och nätverk för att säkerställa lokala behov.
- Integrera digital infrastruktur i samhällsplanering, samt tydliggöra krav på bredbandsutbyggnad vid användning av kommunal mark.
- I samverkan med regionen analysera möjliga alternativ för områden där kommersiell utbyggnad bedöms som osannolik, med stöd av regionens underlag och analyser.

Post- och telestyrelsen (PTS)

PTS är den nationella myndigheten för elektronisk kommunikation och post, med ansvar för att främja en säker, robust och tillgänglig digital infrastruktur i hela landet. Myndigheten fungerar som regeringens expertorgan och får löpande uppdrag som rör utbyggnad, uppföljning och utveckling av konnektivitet.

Genom återkommande regeringsuppdrag analyserar och kartlägger PTS tillgången till både fasta och mobila nät, följer upp målen i den nationella digitaliseringsstrategin och lämnar förslag på hur brister i täckning, kapacitet och robusthet kan åtgärdas.

PTS ansvarar för fördelning av statliga bredbandsstöd till områden där marknaden inte bedöms investera, och har även fått i uppdrag att utreda ett nytt stöd för mobil infrastruktur i delar av landet med bristande täckning. Myndigheten arbetar dessutom med krisberedskap och robusthet i elektroniska kommunikationsnät samt samordning av insatser vid störningar.

Genom samverkan med regioner, kommuner och marknadsaktörer bidrar PTS till en långsiktigt hållbar, säker och konkurrensneutral utbyggnad av Sveriges digitala infrastruktur.

Post- och telestyrelsens roll

- Kartlägga och analysera tillgång, kapacitet och täckning i fasta och mobila nät.
- Fördela statliga bredbandsstöd och på uppdrag utreda nya stödformer.
- Genomföra återkommande regeringsuppdrag kopplade till digital infrastruktur. Främja driftsäkerhet, cybersäkerhet och redundans i elektroniska kommunikationsnät.
- Samverka med regioner, kommuner och marknadsaktörer för att förbättra täckning och tillgång i hela landet.

Trafikverket

Trafikverket ansvarar för planering, tillstånd och samordning kopplat till väg- och järnvägsnätet samt för drift och underhåll av statlig transportinfrastruktur.

Myndigheten samverkar med kommuner, regioner och marknadsaktörer för att

samordna grävarbeten och möjliggöra gemensam utbyggnad av transport- och digital infrastruktur.

Trafikverket utvecklar även uppkopplade transportsystem och leder det nationella arbetet med Future Railway Mobile Communication System (FRMCS) den nya standarden för digital järnvägs kommunikation. FRMCS bidrar till robust och säker kommunikation, ökad kapacitet och möjlighet till samutnyttjande med annan digital infrastruktur längs järnvägs korridorerna.

Trafikverkets roll

- Ansvara för tillståndshantering och samordning av arbeten inom statlig väg- och järnvägs infrastruktur.
- Utveckla uppkopplade transportsystem och införa FRMCS som del av den digitala infrastrukturen.

Företag

Företagen är viktiga användare och drivkrafter i den digitala omställningen. Deras behov av snabb och tillförlitlig uppkoppling skapar efterfrågan som stimulerar utbyggnaden av digital infrastruktur.

För att företag ska kunna fatta informerade beslut krävs tydlig information om kostnader och möjligheter till anslutning. Företag bidrar också till att synliggöra nyttan av digital infrastruktur genom att utveckla digitala tjänster, arbeta datadrivet och ställa krav på robusthet och kapacitet.

Användare och medborgare

Medborgare och användare är centrala för att digital infrastruktur ska komma till nytta. Efterfrågan på bredbandsanslutningar är avgörande för att investeringar ska genomföras. För att kunna fatta informerade beslut behöver invånare ha tillgång till tydlig information om tillgång, kostnader och nyttor med anslutning.

Även mark- och infrastrukturägare spelar en viktig roll genom att upplåta mark och möjliggöra kanalisation för bredbandsutbyggnad.

Strategiska inriktningar

Den regionala utvecklingsstrategin perkar ut den strategiska inriktningen ”*Säkra tillgång till robust bredband i hela länet.*” nedan visar hur arbetet med konnektivitet ska bidra till att nå detta mål.

Samarbete och samverkan

Beroendet av digital kommunikation, tjänster och verktyg gör att infrastrukturen för konnektivitet i dag utgör en del av samhällets kritiska infrastruktur. För att säkra en digital infrastruktur som är robust, resilient och redundant krävs ett nära och långsiktigt samarbete mellan offentliga och privata aktörer.

Samarbetet inom den offentliga sektorn mellan region, länsstyrelse och kommun är centralt för att undvika arbete i stuprör och säkerställa en effektiv planering över administrativa gränser. Genom gemensam dialog och planering kan behov identifieras och lösningar utvecklas även i områden där kommersiell utbyggnad är osannolik.

Gemensam samverkan kring resurser, teknik och beredskap stärker länets förutsättningar för robusthet, redundans och utveckling. Samverkan krävs också på storregionala nivå mellan länen.

Aktiviteter

- Vidareutveckla den regionala samverkansgruppen för digital infrastruktur mellan regionen, länsstyrelsen och kommuner med stärkt fokus på beredskap och redundans.
- Samverka med statliga, regional och lokala offentliga aktörer samt näringslivet för stärkt gemensam förmåga till måluppfyllelse på konnektivitetsområdet.
- Stärka kunskapsutbyte för att integrera digital infrastruktur i samhällsplaneringen.

Kartläggning

En uppdaterad och samordnad kartläggning av bredbands- och mobiltäckning är avgörande för att identifiera områden med bristande tillgång, låg robusthet eller svag infrastruktur. Kartläggningen ska ge underlag för planering, prioritering av stödinsatser och undersöka förutsättningarna för stärkt beredskap. Regionala analyser bör stödja kommunernas arbete och bidra till en samlad bild av länets digitala motståndskraft. Ett gemensamt, aktuellt och tillförlitligt underlag är en förutsättning för att detta ska kunna uppnås.

Aktiviteter

- Tillhandahålla underlag och analyser om tillgång, kapacitet och undersöka robusthet i fasta och mobila nät som stöd för kommunernas planering.
- Identifiera och tillgängliggöra kartdata för planering, uppföljning och prioritering av insatser.

Samordning

Samordning mellan olika infrastrukturer och planeringsnivåer är avgörande för att säkerställa tillgång till robust digital infrastruktur i hela länet. Enligt plan- och bygglagen (PBL, 2 kap. 5 §) är elektronisk kommunikation ett allmänt intresse som ska beaktas i planläggning och prövning.

Kommuner och regionen bör tillsammans skapa förutsättningar för planeringsunderlag som stödjer fysisk planering och prioritering av digital infrastruktur. Eftersom digital infrastruktur ofta spänner över flera sektorer krävs ett utvecklingsinriktat arbetssätt för att integrera frågan i samhällsplaneringen.

Arbetet ska ta hänsyn till EU:s Gigabit Infrastructure Act (GIA), som underlättar samutnyttjande av infrastruktur, samordnade civilarbeten och effektiva tillståndprocesser. Genom tidig dialog och gemensam planering mellan kommuner, region, länsstyrelse och marknadsaktörer kan kostnader minska och ett mer resiliент och klimatanpassat nät byggas.

Aktiviteter

- Ta fram och tillhandahålla planeringsunderlag för digital infrastruktur.
- Verka för att kommuner integrera digital infrastruktur i planering och exploatering enligt PBL:s bestämmelser om allmänna intressen.
- Samordna planering med andra infrastrukturer i linje med GIA och andra kommande bestämmelser på området.
- Använda ledningskollen.se för samordning av grävningar och skydd av befintlig infrastruktur.

Användning

Ett brett och jämlikt nyttjande av digital infrastruktur är avgörande för att investeringar i bredbands- och mobilnät ska få full effekt. Alla i länet ska kunna delta i det digitala samhället och använda digitala tjänster på ett tryggt och tillförlitligt sätt. Efterfrågan, betalningsförmåga och digital kompetens påverkar hur väl konnektiviteten tas tillvara. I redan fiberutbyggda områden finns fortfarande hushåll och verksamheter som saknar anslutning, vilket kräver lösningar för efteranslutning. Det offentliga bör tydliggöra sitt beroende av digital infrastruktur, särskilt inom välfärdsverksamheter. Tjänster som trygghetslarm, digital tillsyn, hemtjänstens mobila system och hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning kräver tillförlitlig uppkoppling dygnet runt. Behovet av god täckning, även inomhus i vårdboenden och på landsbygden, är en förutsättning för trygg och effektiv välfärd.

Aktiviteter

- Identifiera insatser som stärker anslutningsviljan och den digitala delaktigheten hos hushåll och företag.
- Tydliggöra hur samhällsviktiga aktörers verksamheter är beroende av digital anslutning för att fullgöra sina uppdrag.

- Identifiera och utveckla möjligheter till efteranslutning i redan utbyggda områden.

Teknik och robusthet

I takt med att fler samhällsviktiga tjänster blir digitala ökar kraven på en robust, säker och tillgänglig infrastruktur. Enligt den nationella digitaliseringsstrategin ska den digitala infrastrukturen vara robust, resilient och redundant, med förmåga att motstå och snabbt återhämta sig från störningar.

Arbetet med robusthet omfattar både tekniska och organisatoriska aspekter.

Standarder som Robust fiber bör användas som grund vid utbyggnad, samtidigt som verktyg som ledningskollen.se utnyttjas för att minska risken för skador och avbrott.

Cybersäkerhet och motståndskraft mot störningar i leveranskedjor är också viktiga delar av robusthetsarbetet.

Strategin är teknikneutral, vilket innebär att flera lösningar kan bidra till målen exempelvis fiber, mobilnät, radiolänk och satellit. En diversifierad infrastruktur ökar redundans och stärker länets digitala motståndskraft.

I takt med att drönartjänster blir vanligare ökar behovet av uppkopplad och samordnad infrastruktur för lufrumshantering (U-space). Digital infrastruktur ska möjliggöra säker kommunikation, positionering och styrning i realtid.

Arbetet samordnas med SKR, Transportstyrelsen, PTS och Trafikverket för att stödja utvecklingen av robusta och säkra system för drönartrafik. Ett uppkopplat lufrum stärker beredskap, samhällsservice och innovation inom bland annat logistik och räddningstjänst.

Aktiviteter

- Höja förståelsen för vikten av robusthet, resiliens och cybersäkerhet i digital infrastruktur.
- Säkerställa att nät byggs enligt riktlinjer i standarden Robust fiber, inklusive robusta mobilnät och radiolänk.
- Beakta och utvärdera tillgängliga tekniker vid tillståndshantering av digital infrastruktur, för att öka redundans och minska sårbarhet.
- Samverka med nationella aktörer för att utveckla planeringsunderlag och digital infrastruktur som stödjer drönartrafik.

Finansiering

Det statliga bredbandsstödet från PTS har skapat förutsättningar för att digital infrastruktur nått längre ut på landsbygden, där den kommersiella utbyggnaden är svag. Trots detta kvarstår områden med höga anslutningskostnader och låg marknadsnärvaro.

Regeringen har gett PTS i uppdrag att utreda ett nytt statligt stöd för mobil infrastruktur i områden med bristande täckning och svaga kommersiella

förutsättningar. För att kunna ta del av framtida stöd behöver kommunerna och regionen gemensamt förbereda sig genom att kartlägga behov, samla underlag och etablera strukturer för samordnad dialog.

I linje med EU:s Gigabit Infrastructure Act och den nationella digitaliseringsstrategin bör framtida investeringar bidra till samutnyttjande av infrastruktur samt stärka robusthet, redundans och klimatanpassning i länets nät.

Aktiviteter

- Förbereda länet för kommande stöd till mobil infrastruktur genom gemensam kartläggning och planering.
- Följa utvecklingen av nationella och europeiska stödordningar och skapa beredskap för hantering.
- Undersöka möjligheter till investeringar och samfinansiering i områden med svag kommersiell utbyggnad.

Uppföljning av handlingsplanen

Uppföljningen av handlingsplanen för konnektivitet genomförs årligen och samordnas av Region Örebro län. Syftet med uppföljningen är att följa utvecklingen av tillgång, kapacitet och robusthet i länets digitala infrastruktur samt hur väl arbetet bidrar till att nå de regionala och nationella målen för konnektivitet.

Uppföljningen ska ge en samlad bild av utvecklingen inom länet och utgöra underlag för prioriteringar. Resultatet redovisas till regionstyrelsen, som har det övergripande ansvaret för att säkerställa att arbetet med digital infrastruktur bedrivs i linje med den regionala utvecklingsstrategin och digitaliseringsstrategin för Örebro län.

Arbetet sker i nära samverkan med länets kommuner, Länsstyrelsen i Örebro län, Post- och telestyrelsen samt marknadsaktörer.